
CHANSON NEVEZ

*Var sujet glac'har ha tristidiguez daou den
yaouanck demeus a baros Speyet, pres
da vervel gant ran-gulon.*

Tud yaouank deus ma faroz, didosted, me o ped
Da zilaou ar vuez a zo guenin erruet :
Me zo eur serjent-major, tistrei deus an armeic
Rejouisset ma c'halon, o entreal bars ar vro.

Pa voan me partiet, da gommanç va c'honje,
Moa losquet var ma lerc'h objet va c'harante
Moa losquet var ma lerc'h fleuren ar yaouankis,
Evit mon da ober eur c'hampagn, tressee ar guer a Baris

Epad pever blas anter, e zon bet e regiment,
Hiñeus gret va oll chagrin a va brassa tourmant ;
Bennos a bep mintin, a pad an deiz aliez,
Va speret a nije betec ty va mestres.

Ma speret a nije betec va bro beniguet,
O sonjal a beb momet bars va amzer passet,
C'hoarvezout a re guenin e guis ar durzunel.
Pa ve collet ganti e far'a non dol da vervel.

Guenime, tud yaouank, a c'hoarvezet memes tra.
Glac'haret bras a voan o fond da partia,
Rannet a voa va c'halon o toned d'he c'huitad,
Hi pa velas ac'hanon e devoa calonat.

Eiz devez arog partial visemp assembles bemde,
Ac eur sulvez d'abardaë hi a lavaras di-me,
An daelo n'hi daou lagad, hi moues entrecoupet :
— Petra rin-ne, den yaouank, pa vec'hu partiet.

— Me ya da vont breman da ober pinijen,
Da laqua lioua e du va oll dillajou guen.
Evit ober caen da va muña caret,
Partiet evit a Republik en deiou tremenet.

— Pa vec'hu erru n'ho regiment, me o ped va servicher
Da rei d'in ho quehello : ractal dre eur lizer,
Me a meus chagrin bras gant aon a vec'h casset,
En tu all dar mor bras guis dar varfeloedet.

Ar blaves mil eüs cant tri ugen a daouzec,
Da zevez gouel an Nedelec, a voan-me partiet.

Da zevez gouel an Nedelec, da zeg heur deus an noz
Pa voa ma c'hamaradet o c'hont da repos,

Voan o font ti va mestres, da laret dei quenavo.

Hi pas velas a c'hanon a gommenças gwelo,

— Arça eta, den yaouank, moc'h o vont er mes ar vro.

Beuzet e ze ma c'halon, en eur mor a zaelo.

Quenavo a laran d'hoch, quenavo, va mestres,
Ben ar pevar pe pemp bloas n'hi n'hom gavo assembles,
Hi a vouches din neuse, n'hi daou lagad an daëlo,
Hac a coueas d'an douar casi guis deun den maro.

Dan de quenta blas, voan erru bars ar guer a ruel,
Cetu me scrivas eul liser d'am mestrezic fidel;
Hi a respontas din, pevar devez goude
Penaos a voa clan, clan bras var hi gouele.

— Mar na teud quet d'am c'honsoli, ma servicher fidel,
Gant ar chagrin ar glac'har me zo prest da vervel.
Ho pebeus malheur evit eun den tener da guitad e vro
Ho velet e vuia caret, bars toul dor ar maro.

Pa vijen en faction var ar meneïou huel,
Ma daou lagat a droe var zu Breiz-Izel.
Ma daou lagat a droe var zu ty va mestres,
Mes na vellent netra nemet coajou aliez.

Deus ar mintin a gleven un nombr a lapousset
A mouez ar rossignol, var bec ar veen pignet,
Ar rossignol a laras din dre e voez melodius :

— Te ho c'heus ebars ar guer eur vestrez carantesus

— Eur vestres leun a c'hlae'har, a carguet a anken,
A baoue e soc'h partiet, o c'hober pinigen.
Neuze a lavaras din, gant e vouez triomphant :

Me gred e zoc'h glac'haret, couls a c'hi, soudard yaoua.

— Var da zal he zeo merket, gant liou an distridiguez,
Penaos he zout anquenet, o quitad da vestres.

Neuze a zisquennas d'an traon da vodik, da vodik,
Hac a teuas var ma scoa, da gana ar musik.

An eostic a laras din guand e voez triomphant :

— Me a vezo fidel doc'h queit ma vec'h no regiment

— Arça eta, eonic bian, mar vec'h din ken fidel,
Ez a iello evidon, da vectec Breiz-Izel.

Ben arc'hoas mintin querquent vel m'a vo scler,
Te a deüio dam c'hamp, da querc'hat eul lizer.

Hanter nos mintin, n'a voa quet scler an de,
Me glevas ma messenger ; var ma frenes e cana.

Lavaret a re din neuse dre e ganaouen ;
— Roet din ar paper, ma partiñ souden.
— Kers eta, eostic bian, da ziousquel digoret,
A quemeret an hent da vonet da Speyet.

Neur errui bars ar vro te hei da dy ma mestres,
Ac a comenso cana e quichen e frenes,
Te a lavaro dei penaus vec'h digasset,
Deus ar guer a Baris, gant e muia caret.
Dan eur an anter nos, erruas an eostic.
Da houl an digor digant ma mestrezic :
— Plac'h yaouank, emezan, digoret din an or
Me zo digasset aman, gant var serjent-major.

— An den yaouank-se, herves a meus clewet,
A zo choazet gant Doue, vit bea da pried ;
Cetu aman eul lizer a neus roet din-me,
Me ia da partiel breman. da gonta dezan o toare.

Ar blaves mil eis cant tri-uguent a c'houesec
Ministr ar brezel e devoa decidet
Ministr ar brezel en devoa decidet
A vize het liberet tout ar blaves unec.

Da ma mestrez ractal, a scrivaz eur lizer
Evit annonç dezi a voan erru dar guer.
— Arça eta plac'h yaouanek, a lavara dezi,
Quemeret da joaüsted a quilted da ennui.

Dan deaved a vis dû, a voan partied,
Deus ar guer a Baris, vit va bro benniguet ;
Neuse a teuas sonch din na demeus ma mestres.
Evit un den yaouanek, pebeus plijadures.

Neur errui bars ar vro ezon et d'y guellet ;
Neur entreal bars an ty dezy voan non adresset :
— Bonjour doc'h, ma mestres, cetu me bars vro,
Erru on gant joaüsted, da laqua fin do cano.

— Laquet breman e ru an dillajou pa gret
Laquet lioua en du, pa voan me partiet,
Laquet breman o torn c'hani o servicher,
Ma vessimp-ni unisset ar rest deus on amzer.

— Cetu aman eur seïen, evit fin deus or yaouankis,
A meus digasset doc'h, deus a guer a Baris,
Conservit anezi, gant o coalen arc'haht,
Quen a ieffemp on daou ous to' ar sacramant.

— François ques, va servicher, eme ar plac'h, neuse
Na momp quet ar bonheur derrui bars ar point-se.

Or c'herent o deuz chenchet abaoe zoc'h partiet,
Ny eo an daou malheurussa zo gant Doue crouet.

— Ma mestres ! ma mestres ! nam zisconsolet quet,
Car me a meus eur galon a zo tener meurbet,
Me zo eun den yaouank, tistrei deus an armeio,
A meus souffret dija nomb bras a dourmancho.

— Mes ebars va oll chagrin me a nom gonsole,
Pa teu song din ac'hanoc'h va dous, va c'harante,
A breman, va mestres, ma vesemp separet,
Gant our baret avel, me a vo discaret.

— A possubl a ve eta, a mescemp meritet,
Deus a beurs or c'herent, un dra quer cri meurbet,
Deus guenin-me dan illis, bezemp on daou fidel :
Iamp d'ober or fromesse, diag en Aviel.

— Neuze ni bedo Doue, ac e Vam beniguet.
Da rei da dout or c'herent sclerigen, var ar sujet
Demeus ar bromesse a mump-ny on daou gret
Da vevi assemblies, queit a vimp var ar bed.

— Arça eta, den yaouank, me guemer eur loden,
Demeus o c'hol chagrin, a demeus o c'hanken ;
Bremen vellan ervad, demeus o propojo,
Evit on separi, neus nemet ar maro.

— Et breman d'ar guer, a me ia ive,
Ac informomb or sud, deus holonte Doue,
A ben dissul d'abardaë, dan heur goude creiste,
N'y nom gavo assemblies da gonta on doare.

— N'y nom gavo assemblies lec'h a mump goulennet
Sclerigen digant doue, ac e Vam beniguet.
Laromp breman eur *Bater* rog non zispartial ;
Quenavo ta, ma mestres, quenno dissul guenta.

An den yaouank errui bars ty e dad

— Arça eta va sad quez, silaouit va feden.
Me ia d'espliqua d'oc'h breman va flaneden,
Me ia da lavaret d'oc'h ar pes so erruet,
Ac ar pes a bouez bemde var ma spêret.

— C'houec'h vlas so tremenet aboue pardon ar C'hrañ,
Voa goneet va c'halon, gant eur plac'he yaouank ;
Sant e c'hamaradezet moa guellet anezi,
Charmet doa va c'halon, goneze a voa ganti.

An eil guech ma y guellis voa bars ilis Sant Per,
Daoulinet ebars ar c'halon vis-à-vis dan auter.

Eno pa moa y guellet neuze a mao songet
Penaus a voa un elez deuz an en disquet.

Pa voa echu an overn, voan deut emes an ilis
D'y gortos bars ar verred, goude fin an offis,
Pa voa o sortial ar mez deus ar porchet
Me zirijas ma fajou vit monet d'y c'havet.

— Bonjour d'och plahie yaouank, rouanez an douar,
Ebars ar Finister, na velfem quet o par,
Goneet eo ma c'halon guenoc'h plahik, yaouanek;
Lavaret din, me o ped, breman o sentiment.

— C'hui ez eo, den yaouank, an ini a garan,
Neus nemedoc'h d'am laquat errus bars er bed-man,
Ma c'halonik a voa guenoc'h hu gonezet,
Abaoue ar c'henta guez'h, ma guenoc'h parlantet.

— Mar vesimp separet, me vo ar malheurussa
A zo bet gan Doue crouet bars er bed-ma.
Rac se, eta or sud ques, desianomp on devez,
Vit m'a erruffomp tout da barlant assemblies,
C'hoant bras a mup on daou da vea priejo,
Evit gallout nom garout, tre betec ar maro.

Respont dan daou den yaouank

— Arca'ta daou den yaouank, n'a deus o maguet,
Ac evit dimezi or chonje na po quet,
N'y na gredomp birviquen'zoc'h galvet gan Doue,
Car na neus evidoc'h voalc'h a fidelite.

An daou den yaouank d'o c'hereat

— Ben dissul guenta, epad an overen,
Egus domp ni on daou, goulennit sclerigen,
Evar ar garantez a zo n'or c'halon,
Ac a pezo respont deuz on affection.

— Na deut quet da contraria diou garantez barfait,
Pere varvo gant glac'har mar vint dispartiet,
N'y a deu do pedi da rei domp o conge,
Ma vezo gret er bed ma, pes zo laquet gant Doue.

Respont dan daou den yaouank

— Inutil ezeo doc'h, insisti davantach,
Unan ahanoc'h hei dar gouent an ini al da scoulach,
Noc'h quet galvet gant Doue da vea unisset,
Rac-se eta, daou den yaouank, rac-se nem separet.

An den yaouank de guerent

— Arça eta, va oll guerent, me ia da lavaret :
Ranna ret ma c'halon, troubli ret ma speret,
Me ia da lavaret d'och, quenavo ! quenavo !
Varc'hoas pe darzo an de, me a vezo maro !!!

An den yaouank rencontras e vestres

Don heur goude creiste, me gavas va mestres,
A hy glacharet bras a leun a dristidigues,
— Autro Doue, den yaouank, o pebeus planeden.
Ranned ezeo ma c'halon, siouas gan en anken.
Oh ! querent malheureus, c'hui a pe ar galon,
Da lezel daou den yaouank, da vervel gant ran galon.

An daou den yaouank d'ho cherent

— Preparer o tillat caon, aben arc'hoas vintin,
N'y a vo cavet maro, dindan ar veen ivin
A zo quichen an illis, e cornic ar verred,
A dindan pehini, n'y a vo interret
Laquet ahanomp, me o ped, dindan ar memes be,
Evit ma vefomp assembles, hed an eternite ! Amen !

FRANÇOIS RUPPE. (*Propriété de l'Editeur*)

CHANSON NEVEZ

*Var sujet ar gonscrivet yaouank demeure ar
blavez mil eis kant unec a tri-uguent*

Domine potentissime da luminem mihi.

Me o ped ta, va Doue, domp dam selerigeni
Evit ma hallin discleria va buez tremenet
Ac ar poaniou da bere, siouas, e zon sujet.

Digorit o tiou scouarn, silaouit un den yaouank
Pehini neus quitted e vro, a blavez-man present
Er blaves mil eis cant deuzec a triuguen
Dar bemp varn-uguent a vis kerzu, vit rei d'och da gompren
An deis-se deuz ar mintin, voa deut an ordrenanç
Da bartial dan dregon, evit ar republik Franc
Cetu ar gonscrivet yaouank, oll voa glac'haret,
O clevet ar c'hellou-se, e c'hallon voa rannet.

Obliget da guitad ho c'herent ho mignonet,
Ho sadou, ho mamou, ho breudeur, ho c'hoarezet,
Var ma feullen voa merket ar c'homzo eri a cruel
« Punisset a vec'h mar vanket d'an appel. »

O vellet a c'homzou-se, va c'halon voa rannet,
Ann dour a zirede demeus va daoulaguet.
Cetu me partiet, d'an dregont deus ar mis.
Hirio mon e mont Valerien, ust a guer a Baris.

Non quet aman va hunan o souffri tourmancho
Pevar all a zo c'hoas, pere zo deus ma bro
Evar sujet da here meus c'hoant da barlanta,
Car pevar soudard ezint, deus ar vaillanta.

Bemnos nom reunissomp, arog mont da gousket ;
Or c'hallon ra met unan, pa vemp reunisset ;
Neuse a barlantonp deus ar plijadurezo
A mizemp ebars ar guer, gant or c'hamarado.

Pa iejom da bourmen, teue caus deus a vro.
Gant daelo on daou lagat, a c'hlehem an encho,
Evel an druzunel kes, collet ganti e far,
Pini nom dol da vervel, ractal var an douar.

Pa jonjan em zad, em mam, pere neuz va maguet
Hac ebars an ty eurus, lec'h ma zon be ganet,
Neuze e ven scoet a disconsolation,
Ac eguis eun toll lanç a dreus din ma c'hallon.

Pa teu ebars va memor, an amzer passeet,
Gant ma c'hamaradet a ma c'hamaradezet.
Deus pere allas !!! allas !!! ezon separèt hirio ;
Pelec'h e zeo et eta, ar plijadurezo

Mump tanveet assembles, couls an nos vel an de :
Cetu ar pezh a basse dre va speret bemde ;
Ma mestres, ma mestres, aman var ma chanson,
Me a num recommand d'oc'h, deuz a greiz va c'halon.

Sonjit bars an ini o car, pehin zo en arme,
Prest da vont en disesper, o c'hortos e gonge
Breman zo pevar bloas a voan en ho quichen,
Ac an deiz a hirrio mon evar leign eun duichen.

Evar leign eur menez, en faç dar seiz amzer,
Ust ar guer capital Franç, mon o souffri miser.
Divar leign an duichen-man do an vechou ma zello
Evar zu ma bro natal, mes netra na vellon.

Nemet ar firmamant pehini zo ust or pen,
Ac an eol santel ra deomp ar sclerigen ;

Deus an nos o velan c'hoas ar loar æc ar sterret
Pere contemplom bemnos, arog mont da gousket,

Demeus sclerigen pere pa voan ebars a vro
A profiter vit monet d ober pourmenadenno.
Cetu aze souveniriou, a zo eri a cruel;
Bet truez eus o pugale, tadou, mamou santel.

Querent ha mignonnet, na houïfec'h quet compren
Ar mizeriou a souffromp aman var an duchen,
Da poaniou ar brassa ezer sujet bemde,
Obliget d'ober faction, coulz an noz evel an de,

Gand ar sac'h var o chouq, o fusil, o sabren
Ac evit nom reposi neus nemet eur planken
Henes a zo eur guele a zo yen a kalet
Evit reposi eur c'horf paour pehini ve scornet.

O tont deus ober faction, dre a glao pe an avel
A glever en pad an nos, dre o tïou seouarn o yudel.
Ma vise lavaret din, breman a zo dacu uguen mis
Visen bet quen malhetrus o tremen va youankis.

Me mise pedet Doue da dori va flaneden;
Mes pa zeo digoet guenin, e zeo ret din y dougen;
Ac ebars fin va c'honge marteze vezo brezel,
Neuze neur vro estranjour, marteze vo ret mervel.
Songit ta tud yaouank, peguen trist ve ar maro,
Mervel da bemp bla varnuguen, e creis tan ar c'hanoniou.

Mar ia ar hellou dar guer da laret vin maro,
Laquet guenin, me o ped, eun neubeut pedenno,
A neuze ebars ar vro evel e ma ar c'hi
C'houllan gueadoc'h eur *Bater*, pe un *Deprofondis*.

Mont a ran, va mignonet, breman da echui
Re glac'haret eo va c'halon vit gallout continui;
Mes quent evit finissa, meus c'hoant da lavaret
Hano ar pevar den yaouank, deus pere meus parlantet

Unan a zo e hano, Jacques Bourriquen
An eil demeus ane, e zeo Even Gourlaouen
Isidor Maisonneuve, a Corentin Lagadec,
An hini diveza zo deus Caraïs, an tri al deus Speyet.

Ma moc'h clasq gout a clevet piou neus gret ar chanson
Ma bars ar guer a Baris, rannet e zeo e galon,
Sergent-major e zeo, demeus ar blavez unec
E hano zo François Ruppe, deus bourg Speyet.
Breman or pemp assembles, or speret bars ar vro
A laromp dar Finister, *quenavo!!! quenavo!!!*

FRANÇOIS RUPPE (*Propriété de l'Editeur*)